

Περιγραφή των Ικανοτήτων

---

* Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση) δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

1. Πρωτοβουλία και Επιχειρηματικότητα

1.1 Αυτοδυναμία/ Αυτονομία

Η ικανότητα αυτή αφορά στο επίπεδο χειραφέτησης ενός ατόμου και προϋποθέτει αναπτυγμένες δεξιότητες αυτοδιάθεσης, αυτορρύθμισης, αυτοκαθοδήγησης όπως και ευαισθητοποίησης και ευελιξίας σε σχέση με την αυτόνομη αξιοποίηση προσωπικών δυνατοτήτων και πόρων. Το αυτόνομο άτομο εκτιμά και απολαμβάνει τα οφέλη και τις προκλήσεις της ανεξαρτησίας του, είναι σε θέση να εντοπίζει τις συνθήκες εκείνες που του επιτρέπουν ένα ορισμένο επίπεδο αυτονομίας και παρακινείται εσωτερικά προκειμένου να τις εκμεταλλευτεί για να δράσει αυτοδύναμα και ανεξάρτητα.

1.2 Δικτύωση

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να συναναστρέφεται με συναδέλφους του σε επαγγελματικό επίπεδο και να αναπτύσσει συναφείς με το επαγγελματικό του περιβάλλον επαφές και δίκτυα. Ο επαγγελματίας, στη συνεργασία του με συναδέλφους και εκπροσώπους λοιπών εταιρών, επικοινωνεί αποτελεσματικά γνώσεις και εμπειρίες, συνάπτει νέες στοχευμένες επαφές, ελίσσεται ευέλικτα ανάλογα με το εκάστοτε εργασιακό πλαίσιο όπου κινείται, εσωτερικεύει προσωπικούς στόχους και εντοπίζει ευκαιρίες για την προώθησή τους.

1.3 Ηγεσία

Ο εκπαιδευόμενος καθοδηγεί αποτελεσματικά και επηρεάζει συναδέλφους ή / και μέλη ομάδων ως προς την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, διαθέτει δεξιότητες λήψης και εφαρμογής αποφάσεων στο πλαίσιο μιας ομάδας έργου, που σημαίνει επικοινωνεί άριστα, εμπνέει εμπιστοσύνη, αναπτύσσει συνοχή στην ομάδα έργου, εντοπίζει και αξιοποιεί λειτουργικά τις επιμέρους δεξιότητες των μελών, διευκολύνει τις διεργασίες της ομάδας, ενδυναμώνει τη συνεργασία και διακατέχεται από δεκτικότητα σε καινούργιες και διαφορετικές ιδέες.

1.4 Επίλυση Προβλημάτων

Η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αφορά στις ενέργειες, στάσεις και γνώσεις με τις οποίες αντιμετωπίζονται περίπλοκες συνθήκες που δεν επιδέχονται εύκολες λύσεις ρουτίνας. Ακόμη και στην περίπτωση που ο τελικός στόχος είναι προκαθορισμένος (ενίοτε δεν είναι), αυτός

που αναλαμβάνει τη λύση του προβλήματος, πιθανόν δεν γνωρίζει όλα απαραίτητα για την επίτευξή του βήματα. Τα προβλήματα ίσως διαφοροποιούνται ως προς την πολυπλοκότητα και το πλαίσιο τους και απαιτούν αντίστοιχα την αξιοποίηση διαφορετικών πόρων ή εργαλείων. Ως εκ τούτου, η εν λόγω διαδικασία προϋποθέτει τη γνώση διάφορων συναφών τεχνικών (ή την επινόηση καινούργιων) και την ικανότητα να τις εφαρμόζουν ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο. Η διαδικασία επίλυσης προβλημάτων συνίσταται από σύνθετες δράσεις όπως σχεδιασμό και τεκμηρίωση και προκειμένου να ολοκληρωθεί με επιτυχία προϋποθέτει εσωτερική κινητοποίηση, περιέργεια και προθυμία από αυτόν που την αναλαμβάνει.

1.5 Διαχείριση Έργου

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να διεκπεραιώνει με επιτυχία σχέδια δράσης, συντονίζοντας τις προβλεπόμενες δραστηριότητες και εφαρμόζοντάς τα με συνέπεια. Οι επαγγελματίες γνωρίζουν τη θεωρία διαχείρισης των σχεδίων δράσης και τον τρόπο εφαρμογής και παρακολούθησης της έκβασής τους με παράλληλη διασφάλιση υψηλού επιπέδου επιτυχίας και ποιότητας. Είναι ευέλικτοι, υιοθετούν και αναπτύσσουν στρατηγικές εργασίας για τις ομάδες έργου ή και τις διοικούν. Γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ανάληψης μιας εργασίας ή ενός εγχειρήματος ως σχέδιο δράσης και, αντίστοιχα, γνωρίζουν τον τρόπο διαχείρισής του.

1.6 Σχεδιασμός και Διαχείριση Πόρων

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να προγραμματίζει δραστηριότητες και πόρους που αφορούν σε προσωπικά σχέδια δράσης ή σε σχέδια δράσης στα οποία εμπλέκεται με κάποιο τρόπο. Οι επαγγελματίες γνωρίζουν τη θεωρία σχεδιασμού των σχεδίων δράσης, τη δομή, τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων, του χρονοδιαγράμματος και την προσαρμογή τους στους απαιτούμενους και διαθέσιμους πόρους. Είναι ευέλικτοι, υιοθετούν και αναπτύσσουν στρατηγικές εφαρμογής σχεδίων δράσης σε διάφορα πλαίσια. Έχουν επίγνωση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων και διατηρούν μία θετική αλλά παράλληλα κριτική στάση σε σχέση με την εφαρμογή της μεθοδολογίας σχεδιασμού σε διάφορα πλαίσια της προσωπικής και κοινωνικής τους ζωής.

1.7 Προσανατολισμός στον αποδέκτη

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να αλληλεπιδρά με τους πελάτες του, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Οι επαγγελματίες, αναγνωρίζουν τους διάφορους τύπους πελατών,

το υπόβαθρο, τις επιθυμίες και ανάγκες τους, είναι ευέλικτοι, υιοθετούν και αναπτύσσουν στρατηγικές υποστήριξης, κατανοούν τα οφέλη της εστίασης στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των πελατών τους και είναι αφοσιωμένοι στην ικανοποίησή τους.

1.8 Διαχείριση Συγκρούσεων

Ο εκπαιδευόμενος διαθέτει ικανότητες επίλυσης συγκρούσεων μέσα από την εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών. Οι επαγγελματίες είναι σε θέση να εντοπίζουν τις αιτίες της σύγκρουσης και να αναπτύσσουν κατάλληλη στρατηγική επίλυσης, είναι εξοικειωμένοι με τις έννοιες της προσαρμογής, της διαμεσολάβησης, της διευκόλυνσης και του συμβιβασμού και είναι σε θέση να εφαρμόζουν την κατάλληλη τεχνική σε κάθε συνθήκη. Επίσης, οι επαγγελματίες λαμβάνουν υπόψη τα δικαιώματα, τις ανάγκες και τα συναισθήματα όλων των εμπλεκόμενων μερών, προκειμένου να βρεθεί βιώσιμη λύση. Έχουν θετική στάση για τις τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων και επηρεάζουν σχετικά την ομάδα την ομάδα / τους άλλους.

1.9 Ομαδική Εργασία

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να συναναστρέφεται αποτελεσματικά με συναδέλφους του σε επαγγελματικό επίπεδο. Οι επαγγελματίες, σέβονται το εκάστοτε υπόβαθρο των συνεργατών τους, τις ικανότητες και δεξιότητες της ομάδας / των μελών της ομάδας και ενεργούν ομαδικά. Δηλαδή, οι επαγγελματίες διαθέτουν επικοινωνιακές δεξιότητες, όπως αυτοπεποίθηση, σαφήνεια και ενεργητική ακρόαση, είναι ευαισθητοποιημένοι ως προς τη διαφορετικότητα στις ομάδες και τις δυνατότητες της ομαδικής εργασίας την οποία εκτιμούν ως αποτελεσματικό τρόπο συνεργασίας και πηγή δημιουργικότητας, και είναι αποφασισμένοι να συμβάλουν στην επιτυχία της εκάστοτε ομάδας στο σύνολό της. Επίσης, έχουν επίγνωση των ρόλων και των αρμοδιοτήτων στην ομάδα και ενεργούν ανάλογα.

1.10 Ευελιξία

Ευελιξία είναι η ικανότητα του ατόμου να αντεπεξέρχεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες και απαιτήσεις και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά αστάθμητους παράγοντες. Προϋποθέτει την επίγνωση της ρευστότητας της τρέχουσας πραγματικότητας και του δυναμικού χαρακτήρα της ίδιας της ζωής σε διάφορα πλαίσια και περιβάλλοντα όπως επίσης και ατομικές δεξιότητες και διαθέσιμες στρατηγικές συμπεριφοράς. Η ευρύτητα πνεύματος και η αυτοδυναμία ως στάσεις ζωής επικουρούν την ευελιξία και μειώνουν την πίεση που ασκεί η αλλαγή.

2. Κοινωνικές δεξιότητες

2.1 Επικοινωνία

Ο εκπαιδευόμενος συναναστρέφεται αποτελεσματικά με τους συναδέλφους του, εμπνέει σχέσεις εμπιστοσύνης και αποπνέει ακεραιότητα χαρακτήρα μέσα από τον τρόπο με τον οποίο επικοινωνεί. Οι επαγγελματίες, γνωρίζουν ότι υφίστανται διάφορα μοντέλα και τεχνικές επικοινωνίας τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν επιλεκτικά ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση, χρησιμοποιούν την επικοινωνία ως μέσο αλληλεπίδρασης με εκπαιδευόμενους και συνεργάτες και, μέσα από την κατάλληλη επικοινωνία, έχουν τη δυνατότητα να εντοπίζουν προβλήματα και να τα διαπραγματεύονται διερευνώντας παράλληλα βιώσιμες λύσεις και βελτιώνοντας έτσι τη μαθησιακή διαδικασία.

2.2 Διαπολιτισμική επικοινωνία

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να αλληλεπιδρά με επαγγελματίες του χώρου οι οποίοι διαφοροποιούνται ως προς το πολιτισμικό τους υπόβαθρο, είναι σε θέση να εγκαθιστά σχέσεις σεβασμού και εμπιστοσύνης, να επικοινωνεί αποτελεσματικά με συνεκπαιδευόμενους, συνεργάτες και λοιπούς κοινωνικούς εταίρους.

2.3 Διαχείριση της Ετερότητας

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να διαχειρίζεται την ετερογένεια και την πολυμορφία σε σχέση με το ιστορικό, κοινωνικό, οικονομικό, θρησκευτικό υπόβαθρο, τις μαθησιακές ανάγκες, τα κίνητρα, την προηγούμενη εμπειρία και γνώση, το μαθησιακό ιστορικό, τις μαθησιακές ικανότητες, τους τρόπους μάθησης, την ηλικία και το φύλο των εκάστοτε εκπαιδευόμενων και να κατανοεί τα στάδια της ανάπτυξής τους. Η διαχείριση της ετερότητας ενέχει την κατανόηση της διαφορετικότητας ως αξία, το σεβασμό των διαφορών και την ικανότητα πρόληψης ή ενσωμάτωσης των διαφορών στη μαθησιακή διαδικασία. Οι επαγγελματίες διαθέτουν εμπάθεια, αξιοπιστία, αυθεντικότητα και είναι αφοσιωμένοι στους εκπαιδευόμενους. Επιπλέον, μπορούν να αναλύουν τις συμπεριφορές των εκπαιδευομένων και της ομάδας, να εντοπίζουν τυχόν προβλήματα και συγκρούσεις και να ενεργούν στρατηγικά για την πρόληψη ή / και τη διαχείρισή τους καθώς και για τη διαχείριση του θυμού (του ιδίου ή των συνεργατών του) που αναπτύσσονται ενίοτε στο πλαίσιο μιας συνεργασίας. Ο εκπαιδευόμενος είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος μάθησης

που βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό και τη συνεργασία μέσα στην οποία οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αναπτυχθούν σε (ή ως) πλήρως αυτόνομους εκπαιδευόμενους διά βίου μάθησης.

2.4 Ομαδική Εργασία

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να συναναστρέφεται αποτελεσματικά με συναδέλφους του σε επαγγελματικό επίπεδο. Οι επαγγελματίες, σέβονται το εκάστοτε υπόβαθρο των συνεργατών τους, τις ικανότητες και δεξιότητες της ομάδας /των μελών της ομάδας και ενεργούν ομαδικά. Δηλαδή, οι επαγγελματίες διαθέτουν επικοινωνιακές δεξιότητες, όπως αυτοπεποίθηση, σαφήνεια και ενεργητική ακρόαση, είναι ευαισθητοποιημένοι ως προς τη διαφορετικότητα στις ομάδες και τις δυνατότητες της ομαδικής εργασίας, την οποία εκτιμούν ως αποτελεσματικό τρόπο συνεργασίας και πηγή δημιουργικότητας, και είναι αποφασισμένοι να συμβάλουν στην επιτυχία της εκάστοτε ομάδας στο σύνολό της. Επίσης, έχουν επίγνωση των ρόλων και των αρμοδιοτήτων στην ομάδα και ενεργούν ανάλογα.

2.5 Κριτική Σκέψη

Η ικανότητα του ατόμου να εξετάζει ζητήματα ή ιδέες και να τεκμηριώνει μέσα σε ένα πλήθος πεδίων με διαφορετικές παραδοχές, προοπτικές, περιεχόμενα και μεθόδους. Η ικανότητα να προχωρήσουμε πέρα από την αποστήθιση, την ανάκληση πληροφοριών και την περιγραφή γεγονότων, να αναλύσουμε, να αξιολογήσουμε, να ερμηνεύσουμε ή να συνθέσουμε πληροφορίες ή εμπειρίες προκειμένου να διαμορφώσουμε ή να διαπραγματευτούμε μια ιδέα ή άποψη και όχι απλά να υιοθετήσουμε ήδη διαμορφωμένες πληροφορίες χωρίς αμφισβήτηση.

2.6 Ηγεσία

Ο εκπαιδευόμενος έχει την ικανότητα να καθοδηγεί αποτελεσματικά και να επηρεάζει συναδέλφους ή / και μέλη ομάδων σε σχέση με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, διαθέτει δεξιότητες λήψης και εφαρμογής αποφάσεων στο πλαίσιο μιας ομάδας έργου, που σημαίνει επικοινωνεί άριστα, εμπνέει εμπιστοσύνη, αναπτύσσει συνοχή στην ομάδα έργου, εντοπίζει και αξιοποιεί λειτουργικά τις επιμέρους δεξιότητες των μελών, διευκολύνει τις διεργασίες της ομάδας, ενδυναμώνει τη συνεργασία και διακατέχεται από δεκτικότητα σε καινούργιες και διαφορετικές ιδέες.

2.7 Ευελιξία

Ευελιξία είναι η ικανότητα του ατόμου να αντεπεξέρχεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες και απαιτήσεις και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά αστάθμητους παράγοντες. Προϋποθέτει την επίγνωση της ρευστότητας της τρέχουσας πραγματικότητας και του

δυναμικού χαρακτήρα της ίδιας της ζωής σε διάφορα πλαίσια και περιβάλλοντα, όπως επίσης και ατομικές δεξιότητες και διαθέσιμες στρατηγικές συμπεριφοράς. Η ευρύτητα πνεύματος και η αυτοδυναμία ως στάσεις ζωής επικουρούν την ευελιξία και μειώνουν την πίεση που ασκεί η αλλαγή.

2.8 Δικτύωση

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να συναναστρέφεται με συναδέλφους του σε επαγγελματικό επίπεδο και να αναπτύσσει συναφείς με το επαγγελματικό του περιβάλλον σχέσεις και δίκτυα. Ο επαγγελματίας, στη συνεργασία του με συναδέλφους και εταίρους, επικοινωνεί αποτελεσματικά γνώσεις και εμπειρίες, συνάπτει νέες στοχευμένες επαφές, ελίσσεται εύελικτα ανάλογα με το εκάστοτε εργασιακό πλαίσιο όπου κινείται, εσωτερικεύει προσωπικούς στόχους και εντοπίζει ευκαιρίες για την προώθησή τους.

2.9 Διαχείριση Συγκρούσεων

Ο εκπαιδευόμενος διαθέτει ικανότητες επίλυσης συγκρούσεων μέσα από την εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών. Οι επαγγελματίες είναι σε θέση να εντοπίζουν τις αιτίες της σύγκρουσης και να αναπτύσσουν κατάλληλη στρατηγική επίλυσης, είναι εξοικειωμένοι με τις έννοιες της προσαρμογής, της διαμεσολάβησης, της διευκόλυνσης και του συμβιβασμού και είναι σε θέση να εφαρμόζουν την κατάλληλη τεχνική για κάθε συνθήκη. Επίσης, λαμβάνουν υπόψη τα δικαιώματα, τις ανάγκες και τα συναισθήματα όλων των εμπλεκόμενων μερών προκειμένου να βρεθεί βιώσιμη λύση. Έχουν θετική στάση για τις τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων και επηρεάζουν σχετικά τις συναναστροφές τους.

2.10 Επίλυση Προβλημάτων

Η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αφορά στις ενέργειες, στάσεις και γνώσεις με τις οποίες αντιμετωπίζονται περίπλοκες συνθήκες που δεν επιδέχονται εύκολες λύσεις ρουτίνας. Ακόμη και στην περίπτωση που ο τελικός στόχος είναι προκαθορισμένος (ενίοτε δεν είναι), αυτός που αναλαμβάνει τη λύση του προβλήματος, πιθανόν δεν γνωρίζει όλα απαραίτητα για την επίτευξή του βήματα. Τα προβλήματα ίσως διαφοροποιούνται ως προς την πολυπλοκότητα και το πλαίσιο τους και απαιτούν αντίστοιχα την αξιοποίηση διαφορετικών πόρων ή εργαλείων. Ως εκ τούτου, η εν λόγω διαδικασία προϋποθέτει τη γνώση διάφορων συναφών τεχνικών (ή την επινόηση καινούργιων) και την ικανότητα να εφαρμόζονται ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο. Η διαδικασία επίλυσης προβλημάτων συνίσταται από σύνθετες δράσεις όπως σχεδιασμό και τεκμηρίωση και, προκειμένου

PROMOTE

Promoting and Validating Key Competences in
Mobility and Traineeships in Europe

να ολοκληρωθεί με επιτυχία, προϋποθέτει εσωτερική κινητοποίηση, περιέργεια και προθυμία από αυτόν που την αναλαμβάνει.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. Μεταγνωστικές Ικανότητες

3.1 Μαθαίνω πώς να μαθαίνω

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να αποκτά, να επεξεργάζεται και να διαχειρίζεται καινούργιες γνώσεις και δεξιότητες καθώς και να αναπτύσσει στρατηγικές μάθησης σε διάφορα πλαίσια, να αξιοποιεί στο πεδίο αυτό τη δυναμική του, τον προσωπικό του τρόπο μάθησης και την προσωπικότητά του στο σύνολό της, να θέτει στόχους, να διαχειρίζεται σωστά το χρόνο του και να εντοπίζει τις απαραίτητες πηγές ενημέρωσης, να αναστοχάζεται πάνω στις νέες γνώσεις και εμπειρίες και να αλληλεπιδρά με τους γύρω του έτσι ώστε να απαντά σε μαθησιακές προκλήσεις.

3.2 Αξιολόγηση/Αναστοχασμός

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να αναστοχάζεται και να (αυτο) αξιολογεί στρατηγικές σε σχέση με την εργασία ως μια διαδραστική μαθησιακή διαδικασία. Είναι σε θέση να εντοπίζει, σύμφωνα με τους στόχους και το είδος των δραστηριοτήτων του οργανισμού, τις κατάλληλες για εφαρμογή μεθοδολογίες αξιολόγησης, και να οργανώνει τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας (συλλογή πληροφοριών, επεξεργασία, ανάλυση, υποβολή εκθέσεων) τηρώντας το χρονοδιάγραμμα σύμφωνα με το πλάνο δράσης του οργανισμού.

3.3 Κριτική Σκέψη

Η ικανότητα του ατόμου να εξετάζει ζητήματα ή ιδέες και να τεκμηριώνει μέσα σε ένα πλήθος πεδίων με διαφορετικές παραδοχές, προοπτικές, περιεχόμενα και μεθόδους. Η ικανότητα να προχωρήσουμε πέρα από την αποστήθιση, την ανάκληση πληροφοριών και την περιγραφή γεγονότων, να αναλύσουμε, να αξιολογήσουμε, να ερμηνεύσουμε ή να συνθέσουμε πληροφορίες ή εμπειρίες, προκειμένου να διαμορφώσουμε ή να διαπραγματευτούμε μια ιδέα ή άποψη και όχι απλά να υιοθετήσουμε ήδη διαμορφωμένες πληροφορίες χωρίς αμφισβήτηση.

3.4 Σχεδιασμός και Οργάνωση της Μάθησης

Ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει διαισθητικά πώς και πότε να αξιοποιεί τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνει, να θέτει στόχους, να διαχειρίζεται κατάλληλα το διαθέσιμο χρόνο, να εντοπίζει τις απαραίτητες πηγές πληροφόρησης όπως και να αναπτύσσει προσωπικές στρατηγικές μάθησης. Εμπνέει τους γύρω του να σέβονται και να εκτιμούν τους διάφορους τρόπους και στρατηγικές μάθησης, στοχεύει και επιδιώκει την επίτευξη μαθησιακών στόχων και εντοπίζει ποικίλες πηγές μάθησης.

3.5 Δημιουργικότητα

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να προσεγγίζει με ευρύτητα πνεύματος και ευελιξία πρωτόγνωρες συνθήκες και προκλήσεις. Είναι σε θέση να συμμετέχει ενεργά σε δημιουργικές διαδικασίες (π.χ. καταιγισμός ιδεών) και να εφαρμόζει διάφορες τεχνικές δημιουργικής σκέψης (π.χ. οπτική εξερεύνηση, πλευρική, μεταφορική, αναλογική και σχεδιαστική σκέψη κ.ο.κ) για να παράξει καινούργιες λύσεις και εφαρμογές, και σε μεγάλο βαθμό έχει την ικανότητα να εντοπίζει συσχετισμούς ανάμεσα σε διαφορετικές ιδέες.

3.6 Αυτοδυναμία/ Αυτονομία

Η ικανότητα αυτή αφορά στο επίπεδο χειραφέτησης ενός ατόμου και προϋποθέτει αναπτυγμένες δεξιότητες αυτοδιάθεσης, αυτορρύθμισης, αυτοκαθοδήγησης όπως και ευαισθητοποίησης και ευελιξίας σε σχέση με την αυτόνομη αξιοποίηση προσωπικών δυνατοτήτων και πόρων. Το αυτόνομο άτομο εκτιμά και απολαμβάνει τα οφέλη και τις προκλήσεις της ανεξαρτησίας του, είναι σε θέση να εντοπίζει τις συνθήκες εκείνες που του επιτρέπουν ένα ορισμένο επίπεδο αυτονομίας και παρακινείται εσωτερικά προκειμένου να τις εκμεταλλευτεί για να δράσει αυτοδύναμα και ανεξάρτητα.

3.7 Δικτύωση

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να συναναστρέφεται με συναδέλφους του σε επαγγελματικό επίπεδο και να αναπτύσσει συναφείς με το επαγγελματικό του περιβάλλον επαφές και δίκτυα. Ο επαγγελματίας, στη συνεργασία του με συναδέλφους και κοινωνικών εταίρων, επικοινωνεί αποτελεσματικά γνώσεις και εμπειρίες, συνάπτει νέες στοχευμένες επαφές, ελίσσεται ευέλικτα, ανάλογα με το εκάστοτε εργασιακό πλαίσιο όπου κινείται, εσωτερικεύει προσωπικούς στόχους και εντοπίζει ευκαιρίες για την προώθησή τους.

3.8 Ομαδική Εργασία

Ο εκπαιδευόμενος είναι ικανός να συναναστρέφεται αποτελεσματικά με συναδέλφους του σε επαγγελματικό επίπεδο. Οι επαγγελματίες, σέβονται το εκάστοτε υπόβαθρο των συνεργατών τους, τις ικανότητες και δεξιότητες της ομάδας /των μελών της ομάδας και ενεργούν ομαδικά. Δηλαδή, οι επαγγελματίες διαθέτουν επικοινωνιακές δεξιότητες, όπως αυτοπεποίθηση, σαφήνεια και ενεργητική ακρόαση, είναι ευαισθητοποιημένοι ως προς τη διαφορετικότητα στις ομάδες και τις δυνατότητες της ομαδικής εργασίας, την οποία εκτιμούν ως αποτελεσματικό τρόπο συνεργασίας και πηγή δημιουργικότητας, και είναι αποφασισμένοι να συμβάλουν στην επιτυχία της εκάστοτε ομάδας στο σύνολό της. Επίσης, έχουν επίγνωση των

ρόλων και των αρμοδιοτήτων στην ομάδα και ενεργούν ανάλογα.

3.9 Επίλυση Προβλημάτων

Η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων αφορά στις ενέργειες, στάσεις και γνώσεις με τις οποίες αντιμετωπίζονται περίπλοκες καταστάσεις που δεν επιδέχονται εύκολες λύσεις ρουτίνας. Ακόμη και στην περίπτωση που ο τελικός στόχος είναι προκαθορισμένος (ενίοτε δεν είναι), αυτός που αναλαμβάνει τη λύση του προβλήματος ίσως δεν γνωρίζει όλα τα βήματα για την επίτευξή του. Τα προβλήματα ίσως διαφοροποιούνται ως προς την πολυπλοκότητα και το πλαίσιο τους και απαιτούν αντίστοιχα την αξιοποίηση διαφορετικών πόρων ή εργαλείων. Ως εκ τούτου, η εν λόγω διαδικασία προϋποθέτει τη γνώση διάφορων συναφών τεχνικών (ή την επινόηση καινούργιων) και την ικανότητα να εφαρμοστούν ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο. Η διαδικασία επίλυσης προβλημάτων αποτελείται από σύνθετες δράσεις όπως σχεδιασμό και τεκμηρίωση και, προκειμένου να ολοκληρωθεί με επιτυχία, προϋποθέτει από τον αυτόν που την αναλαμβάνει εσωτερική κινητοποίηση, περιέργεια και προθυμία.

3.10 Ευελιξία

Ευελιξία είναι η ικανότητα του ατόμου να αντεπεξέρχεται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες και απαιτήσεις και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά αστάθμητους παράγοντες. Προϋποθέτει την επίγνωση της ρευστότητας της τρέχουσας πραγματικότητας και του δυναμικού χαρακτήρα της ίδιας της ζωής σε διάφορα πλαίσια και περιβάλλοντα, όπως επίσης και ατομικές δεξιότητες και διαθέσιμες στρατηγικές συμπεριφοράς. Η ευρύτητα πνεύματος και η αυτοδυναμία ως στάσεις ζωής επικουρούν την ευελιξία και μειώνουν την πίεση που ασκεί η αλλαγή.